

عالیم پنا و بصیر، واختتم لنا بخیر و توندا مسلمین، والحقنا بالصالحین،
وصل علی محمد و علی آن محمد و علی جمیع الانبیاء والمرسلین
وبارک و هلم * مثنوی *

مرا پا ز عصیان مرا پیش بین * میدین جرم مهارحمت خویش بین
نگه دار از من بـد روزگار * ز هر بـد که پاشن مـرا در در دار
چنان کار دنیا و دینسم بساز * که از هر دو عالم شوم بـی نیاز
با لطاف خود داریم در امان * ز آفات و آشوب آخر زمان
بر آری مراد من مستهدف * ز دنیا و دین حاذق بهره مـدن
مـکن در کـف نفس بـیچاره اـم * اـمان بـخش اـز نفس اـماره اـم
تمـذا کـفـاظـم مـدرـپـیـشـکـمـ * تمـذاـیـ منـ اـزـ درـتـستـ بـصـ
زـ کـسبـ حـلالـ بـدـهـ توـشـهـ * زـ خـاقـ جـهـانـ گـیرـیـمـ گـوشـهـ
گـناـهمـ بـیـاهـ سـرـزـ وـ پـوشـیدـهـ دـارـ * کـهـ هـمـ سـترـپـوشـیـ هـمـ آـمـرـزـکـارـ
زـ فـضـ اـزلـ بـخشـ آـگـاهـیـمـ * خـلاـصـیـ دـهـ اـزـ جـهـلـ وـ گـمراـهـیـمـ
نگـهـ دـارـمـ اـزـ صـحبـتـ زـاـکـسـانـ * بـصـاحـبـ دـایـ اـهـلـ درـدـیـ رـسانـ
هـوـیـ خـوـیـشـ کـنـ روـیـ بـورـةـ مـراـ * خـلاـصـیـ دـهـ اـزـ مـاسـوـیـ اللـهـ مـراـ
مـکـنـ بـرـ مرـادـیـ مـراـ کـامـگـارـ * کـهـ خـجلـتـ مـراـ درـ مـرـانـجـامـ کـارـ
نـدانـدـ کـسـیـ جـزـ توـ بـهـبـودـ منـ * توـ دـانـیـ زـیـانـ منـ وـ سـوـدـ منـ
غـنـیـ کـنـ زـ گـنجـ قـذـاعـتـ مـراـ * حـضـورـیـ دـهـ اـزـ فـرقـ طـاعـتـ مـراـ
مـکـنـ بـرـ مرـادـ جـهـانـ مـائـلـمـ * اـزـینـ آـرـزوـ سـرـ گـردـانـ دـامـ
چـنانـ کـنـ بـیـادـ خـودـمـ هـمـ نـفـسـ * کـهـ فـایـدـ بـغـیرـ اـزـ توـامـ یـادـ کـمـ
بـورـیـمـ درـ مـعـرـفـتـ باـزـ کـنـ * درـانـ خـلوـتـ مـحـرمـ دـاـزـ کـنـ
زـ جـامـ مـعـبـتـ رـسانـ سـاغـرـمـ * دـیـانـ باـدـ دـهـ دـهـ مـسـنـیـ دـیـگـرـمـ

چنان هزار مایل یعقوبی مرا * که نبود تمدنی دنیا مرا
 اجل گر کند چاک پیراهنم * نگیرد غبار جهان دامن
 چو تبع اجل رخنه در جان کند * عزازیل آهنگ ایمان کند
 ز رحمت بگن یکلاظر موی من * در لطف بخشای بر روی من
 نویدی ده از لطف بخشایشم * که باشد در آن خواب آسایشم
 چنان قوتی ده کزین اضطراب * شود بر من آسان سوال و جواب
 چو خلق جهان رو به شهر کند * سراسیده از خاک هر بر کند
 گرفتار عصیان ز بخت سیداه * میده گشته روها ز شرم گناه
 ز گرمای می شهر دران اضطراب * شود منگ آب از تنف آفتاب
 نباشد دران عرصه پر ملال * پناهی بجز صایحه ذر الجلال
 بفضل خود ای صافع ذو المدن * مرا مایه لطف بو هر فگن
 چو صیزان عدل آید اندر میدان * که گردد کم و بیش هر کس عیان
 بود همسرهم کوههای گناه * که در پیش آن کوه باشد چو کاه
 چه باشد که از رحمت بیکران * کنی پله طاعتم را گران
 دران منزل پر خوف و خلل * که پران شود نامهای عمل
 بود آن چنان نامه من بیداه * که نتوان دگر ثبت گون گناه
 با بو کرم نامه ام را بشوی * وزان شست و شویم بدہ آبروی
 چو از دوزخ آتش علم برسد * که خلق جهان را بدم در کشد
 بزن آبی از لطف بر آتشم * وزان آتش آدر بروی بیغشم
 چو بر روی درزخ فماید هراط * با غافان در آینه خلق از نهاط
 چو شبهای تاریک هجران دراز * چو دود دل هاشقان جان گداز
 بیار یکی از موی باریک تر * ز دود هب هجر تاریک تر

از شمشیر برندۀ برندۀ تر • زبانه زنان همچو نار عقر
 نگیری اگر دستا من دای من • بقعر جهنم شود جای من
 بضاعمت نیاردم الا امیده • خدایا ز مفوم مکن نا امیده
 الحمد لله والمنه که بعد از اندردن دود چراغ د صوختن دماغ ازین
 عجایله فراغ حاصل آمد و چه قدر کشائش از دست زمانه مشوش
 گشید که این نقد وقت و این گوهر بی بهای بدست انتاد انشاء
 الله از خیانت بی صیانی بی دیانی فا حفاظی چند محفوظ
 ماند و همچندین از نهی و غصب طراران ابله روزگار مصون و
 پیوسته در گنف عصمت آلهی مخفی بوده پیرایه قبول یابد و
 رخمی از چشم احوال مختلف احوال بر آن نرمد و دست قاصران
 از دامن جمال این پیکر خیال کوتاه گردد و هر گهنه محروم آن
 باشد محروم شود •

خدای جهان را هزاران میاس
 که گوهر سپردم بگوهر شناس
 و مرکوز خاطر فائز ماظر و مکنون ضمیر کسیر چندین بود که مفتح
 تاریخ کشیده را با تواریخ ملاطیین گجرات و بنگاله و هند و غرائب
 هند جمع میازد و در یک شیرازه کشد اما چون آن قماش با این
 قماش نسبتی نداشت په پیوند هریربا حریر است بخابران بتاریخ
 در ز جمعه پیشست رسم از شهر چمیدالنافی هنده اربع و الف (۱۰۴)
 طغاب اطناب را کوتاه حاخته بین قدر اکتفا نمود و این قطعه
 بعمل تعمیده تاریخ یافت که

شکر لله که با تمام رمیده • ملتاخب از کرم ربانی

حال تاریخ ز دل جمیتم گفت * انتخابی که ندارد ظانی (†) الحمد لله علی توفیق الاتمام * و الصلوة و السلام علی خیر اؤنام * صلی اللہ علی مسیح و علی آلہ و صحبۃ الکرام * الی یوم القیام *

(†) لفظ - انتخاب - پکھزار و پنجاه و چهار عدد دارد چون او ظانی یعنی حرف دوم که نون هست ندلشته باشد پکھزار و چهار بماند *

تمام شد

تصحیح اغلاط منتخب القواریخ

صیغه	سطر	عنوان
لم یهندوا	۱۴	لم یهندوا
نا مراجیام	۱۱	نا مراجیام
آورده	۱	ورده
نخت	۱۶	نخت
ویران	۳	ویران
از برای	۳	از برای
انچه در طبقات	۱۸	انچیکه در طبقات
بوار	۲۱	براد
صلازمیت	۳	صلاذمیت
ذی	۱۰	ذه
ایستاده	۱۱	ایصاده
کزوی	۱۳	کسری
کزو	۱۴	کسر
بعض	۱۷	بعی
چه	۱۸	چو
گردی	۲۰	کردی

صفحة	مطر	غلط	صحيح
۷۴	۱	بخار پار گیتم	بخار پار گنیم
ایضا	۲	پاره گیتی	پاره گیتم
ایضا	۵	شد	شد
ایضا	۸	برگات	برگات
ایضا	۱۰	بحبه نیز ازم	بحبه نیز ارم
ایضا	۱۶	دگرم	دگرم
ایضا	۱۸	عشت	عشت
ایضا	۲۰	نه	نه
۷۳	۱۰	پوپان	پوپان
ایضا	۱۹	نقیصه	نقیصه
ایضا	۱۸	یاری	باری
۷۶	۱۰	آنگاه	آنکه ز
ایضا	۱۱	کی	کن
ایضا	۱۷	نیاید	نیامند
۷۶	۱۸	موی	موئی
۷۹	۷	موی	مور
۸۰	۱۲	عشت	عشت هست
ایضا	۱۷	وادم	وادم
۸۱	۳	تعوبز	تعویذ
ایضا	۱۰	سمند گرگ پویش	سمند گرگ پویش
ایضا	۱۰	برگرگ هست	برگرگ سنت

مُحْبِّي	صَفْحَة	سَطْر	غَلْط
بِيشْه	١٨	بِيشْه	أيضا
كُرْك مَصْت	٧	كُرْك مَصْت	٨٢
بِرْكَزَاشِي بِعَنْكَنْد	٨	كُرْكَدَائِي بِعَنْكَنْد	أيضا
كُرْك نَاهْن زَهْرَة كُرْك	٩	كُرْك نَاهْن زَهْرَة كُرْك	أيضا
مَهْرَمَار		مَهْرَمَار	أيضا
قَادْر	١٣	نَادِر	أيضا
كُرْك	١٩	كُرْك	أيضا
جُوشْن وَكَفْشَت	٤	جُوشْن كَفْشَت	٨٣
كُرْدُون	١٩	كُرْدُون	٨٥
فَدَائِي چَند	٣	چَندِي فَدَائِي	٨٦
بِجهَة	١٦	بِجهَة	أيضا
ذَصْب	٦	ذَصْب	٨٧
بِنْوَاحِي	١٤	بِنْوَاجِي	٨٨
الْتَّدَهَش	٨	الْتَّدَهَش	٨٩
پَادِشاَهَانَه	٢٠	پَادِشاَهَانَه	أيضا
بِمَلَازِمَت	٧	بِمَلَازِمَت	٩٢
دِكْر	٢١	دِيكْر	٩٣
غَرَّة الْكَمَال	١٢	غَرَّة الْكَمَال	٩٤
بِغَرَاهَان	١٦	بِغَرَاهَان	أيضا
اَى	١٧	اَى	أيضا
دَارِم	٢١	دَارِم	أيضا

صحيح		صفحة	مطر	غلط
ایفت	ایفت	۹	ایفت	۹۵
میخوانیم	میخواهم	۷	میخواهیم	ایضا
آن دل	اندک	۸	اندک	ایضا
ناصرفندی	ناخبردنیا	۱۳	ناخبردنیا	ایضا
نایداز شاخ بیرون	تابداز شاخ بیرون	۱۸	تابداز شاخ بیرون	ایضا
گل	گل	۵	گل	۹۶
او پخته و	آویخته	۱۰	آویخته	ایضا
صلحت	صلحیت	۱۷	صلحیت	ایضا
نگردانی	مگردانی	۱۸	مگردانی	ایضا
ملک الملک	مک الملوك	۱۹	مک الملوك	ایضا
پردازد نگارم چنگ	پردازد نگارم چنگ	۲۱	پردازد نگارم چنگ	ایضا
تب	تب	۱	تب	۹۷
تب	بیت	۲	بیت	ایضا
خونی	خونین	۳	خونین	ایضا
مشکن	شکر	۵	شکر	ایضا
برفروغ	پروردہ	۱۷	پروردہ	ایضا
چواندر معرض تعلیم	چون اندر معرض تعلیم	۱۸	چون اندر معرض تعلیم	ایضا
گرد	کرد	۳	کرد	۹۸
چه	چو	۷	چو	ایضا
نشاند	نشاید	۸	نشاید	ایضا
حجر	خنجر	۱۰	خنجر	ایضا

صفحه	صطر	غلط	مطبع
ایضا	۱۴	برو	برد
ایضا	۱۶	از گاهی	انگاهی
ایضا	۱۸	پدر	و هدر
ایضا	۱۹	تباد	پلاد
۹۹	۱۱	ارزق	ازرق
ایضا	۱۷	دوکاندار بد و کافیچه	دکاندار بد کافیچه
ایضا	۲۱	پرکاه	پرکار
۱۰۰	۳	بنده گی عجز	بندگی و عجز
ایضا	۶	گهه چون	گه چون
ایضا	۶	خون	ز خون
ایضا	۱۰	پده روی	حیده روی
ایضا	۲۰	نگوی	نگوئی
۱۰۱	۵	دارار	دادار
ایضا	۶	کام	کام
ایضا	۷	نفس	نشعش
ایضا	۱۳	کور	کوز
۱۰۲	۱	تو	نو
ایضا	۷	پیچ	پنهنج
ایضا	۳۰	جینش	جبینش
ایضا	۲۱	بدار	بد از
۱۰۳	۲	نازینهش	نازینیش

صحيح		صفحة	سطر	غلط
بعنان	شجان	۱۲	۱۲	ایضا
بمتابة	بمهابة	۱۴	۱۴	ایضا
چبلیش	چبلتش	۱۹	۱۹	ایضا
دل ازین	دل زین	۳۰	۳۰	ایضا
حبل	جل	۲۲	۲۲	ایضا
غريفش	عزيزيش	۲	۲	۱۰۴
گرھی	کرمی	۳	۳	۱۰۴
دینش	بینش	۴	۴	ایضا
ز	جو	۶	۶	ایضا
زپرخ	پپرخ	۸	۸	ایضا
شدہ	شد	۱۰	۱۰	ایضا
همذہینش	همهیدنیش	ایضا	ایضا	ایضا
زدو	زود	۱۴	۱۴	ایضا
حال	جلال	۱۹	۱۹	ایضا
طبرزاد	طبرزد ر	۲۱	۲۱	ایضا
جوز	خور	۲۲	۲۲	ایضا
آردی	آوردی	۳	۳	۱۰۴
کانتهہر	کاندیہر	۳	۳	۱۲۹
اقتلوا	قتلو	۱۸	۱۸	۱۲۳
چشم	چشم	۴۰	۴۰	۱۲۸
علمہائی	علمہای	۸	۸	۱۲۴

صفعه	سطر	غلط	صحيح
اپضا	۱۴	(دیروزی و مومی و سریع و روزی و موبایل و سو بھو	
	۱۲	همخواهگی	همخواهگی
اپضا	۲۲	همخابگی	همخابگی
	۱۳	پدق	پدق
	۱۰	ہشتاد و هزار	ہشتاد و هزار
	۴	نهیب	نهیب
	۵	ترک	ترک
	۹	ملک الشرق	ملک اشرف
	۲	سکیده	سکیده
اپضا	۳	رأی هیر	رأی مر
	۱۰	حرند	چوند
	۱۱	العبدید	العبدیدی
	۶	زوشی	روشی
	۴	مذاھی گران	مذاھی گران
	۷	بسلطنت	

جلد دوم از منتخب التواریخ

شهزاده	شاهزاده	۱۷	۸
ازرق	ازرق	۱	۱۰
بود	بو	۲	۱۴
گردھی	گردھی	۱۹	۱۷

صحيح	مخطأ	سطر	غلط	نسبة
قصيدة	قصيد	١٤	قصيد	٦٢
تعز	تُعزُّ	٢٠	تعزُّ	٦٤
مقدمة	مقدمه	٥	مقدمة	٨١
آوردة	آورده	١٣	آوردة	٨٩
خاموش	خاموشي	١	خاموشي	١١
بنج	بنج	١٠	بنج	١٢٦
كسرت	كثرت	١٠	كثرت	١٢٧
يعقوب صدري	يعقوب صرفي	٢	يعقوب صرفي	١٣٦
باكتيم	باكتم	١٤	باكتم	١٤٣
كونهايت	كونهايت	١٤	كونهايت	١٤٤
جلالخان قورچي	جمالخان قورچي	١٤	جمالخان قورچي	١٧٢
مجذوب	محدب	٤٤	محدب	٤٣
مانكبور	مانكبور	٩	مانكبور	١٩٦
توقفاى	توقفاى	٩	توقفاى	٤٣
عظيمة	عظمة	٨	عظمة	٢٠٠
كئنه	كنهه	١٨	كنهه	٤٣
نوپسانىندىزى	نوپسانىندىزى	٣	نوپسانىندىزى	٣٠٣
يا	با	١١	با	٤٣
يرى	يرد	٩	يرد	٢٠٣
العمر	العمر	٧	العمر	٤٣
رزالت	زبرالت	١٨	زبرالت	٤٣

صحيح	مخطأ	سطر	غلط
حيدالله	أيضاً	حيدالله	أيضاً
عبارة	و عبارت	٤٠	٤١٢
مقامات	جقامات	٢١	أيضاً
بعاجي ابراهيم	بجاي ابراهيم	٢٢	أيضاً
گذشته	گذشتہ	٢٣	٤١٩
صورت	صورت	١٣	٤١٨
شروانی	صردانی	١١	أيضاً
تابیدن	ناپیدن	٣	٤٢٨
کورو	گروه	٢٢	٤٣٠
نه	ذه	٢١	٤٤١
طور	وطر	٢	٤٥٣
(٩٨٤)	(٦٨٩)	١٣	أيضاً
نخت زملطان فلک	چوتخت زملطان فلک پردازه	١٥	أيضاً
نام	نا	أيضاً	أيضاً
بیهیرہ	بیہیرہ	٧	٤٥٤
که از بسار	از بسار	٢٢	أيضاً
در بیان	در میان	١	٤٥٦
نام تو دیز	فامی وی تر	٨	٤٤٠
عبارة	عبدالله	١٣	٤٤١
نکو	نیکو	١٨	٤٤٣
نکو	نیکو	١٩	أيضاً

صحيح	صغيرة	مطر	غلط	
نحو	٤٠	نيلكو		أيضاً
نحو نشد نحو	٤١	نيلكونشد نيلكو		أيضاً
بالتلة	٤٢	بازلله		٤٦٤
ملائكة عاشقي	٤٣	ملائكة عاشقي		٤٧٧
من يعصي	٤٤	من يعصي		٤٧١
آن همه	٤٥	و آن همه		٤٧٣
بوجود	٤٦	بود		أيضاً
اضاعوا	٤٧	اضاعوا		٤٧٣
اتبعوا	٤٨	اتبعوا		أيضاً
هردة روز	٤٩	هردة روز		٤٨٧
الموهدين	٤٩	الموصين		٤٨٧
گرده	٥١	كرة		أيضاً
اعلم	٥٢	عالِم		٤٩٨
ذوی سازدند	٥٣	ذوی سازدند		٣٠٤
يا	٥٤	با		أيضاً
تغليظ	٥٥	تغليظ		٣٠٣
پيردي	٥٦	بي ردي		أيضاً
اگره	٥٧	كرة		٣٠٩
امت تصنف او ملت	٥٨	تصنيف امت		٣١٧
عفا الله	٥٩	عفى الله		٣٢١
بالتلة	٦٠	بالتلة		٣٢١

صحيح	مistranslation	سطر	خطأ	صفحة
هندو	هند	۱۶		۳۲۳
نیز	فیز	۸		۳۲۴
نشود	ذشود	۲۱		۳۳۸
اجماعین	اجعاین	۲۲		ایضا
تربیت	تردیب	۱۹		۳۴۵
(۹۹۳)	(۳۹۹)	۱۵		۳۴۶
بملائمت	بملائمت	۱		۳۵۲
پیست و چهارم	پیست چهارم	۲۰		ایضا
(۹۹۷)	(۹۹۹)	۷		۳۶۴
اندیاشی	اندیاش	۱۵		ایضا
باشد	باشدة	۴		۳۷۶
جهان	رجهان	۲۱		ایضا
داده و	و داده	۱۸		۳۸۲
غایب	غیبت	۲۲		۳۹۰
احداث	از احداث	۲		۳۹۲
توزيع	توضیح	۸		ایضا
تنه	تسنه	۱۷		ایضا
صرف	صرف	۷		۴۰۳
در دین	ردیون	۴		۴۰۴

جلد صوم از منتخب التواریخ

صحيح	مفرد	غلط	صفحة
از دستانی	۱۲	از دستانی	۱۹۹
ذکرند	ذکرند	۹	۲۶۰
بیش	۱ - نوشت - پیش		۲۷۳
تغیر	۱۳	تغییر	۳۰۵